

Doktertje spelen

Seksualiteit op de agenda

Jonge kinderen tonen seksueel gedrag, zoveel is zeker. Maar het is ook zeker dat dit gedrag in de context van een opvanginitiatief ook veel vragen en onzekerheden oproept. Welk gedrag is 'normaal' en wanneer is bijsturing noodzakelijk? Hoe reager je in een bepaalde situatie als begeleider ten aanzien van het kind en de ouders? Wat doe je als de visies binnen het team uiteenlopen? We vroegen raad aan Erika Frans, medewerkster van Sensoa, het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid.

(toestemming, gelijkwaardigheid, vrijwilligheid, leeftijdsadequaaf, contextadequaaf en zelfrespect) krijgt een situatie of handeling een groene, gele, rode of zwarte vlag.' (Zie kader.)

Een gezonde aanpak

Welke tips zou je meegeven aan de kinderopvang?

'Vaak is de gedachte dat begeleiders uit zichzelf wel weten wat kan of niet kan. Het klopt dat veel te maken heeft met 'aanvoelen' en proberen juist in te schatten. Maar het helpt toch als een aantal basisregels vooraf duidelijk zijn. Zo kan elke groep bijvoorbeeld een aantal huisregels opstellen voor "bed-, bad- en blootmomenten". Verder is het belangrijk duidelijke afspraken te maken over de manier waarop de opvang omgaat met een signaal van grensoverschrijdend gedrag. Deze afspraken deel je ook mee aan de ouders. Op die manier weet iedereen waar hij of zij aan toe is wanneer er ongerustheid is over een situatie.'

'Als we kinderen willen begeleiden in hun seksuele ontwikkeling, is het noodzakelijk dat ze experimenteerterruimte krijgen en dat ze leren zich weerbaar op te stellen. Daarvoor moet ook de kinderopvang werk maken van een veilig klimaat op dit vlak. Op dit moment ontbreekt meestal een duidelijk beleid rond seksualiteit en relaties. Ook al is dit thema moeilijk, het debat durven aangaan en duidelijkheid scheppen, loont. Niet in het minst omdat het begeleiders zal helpen om minder snel drastisch te reageren en de broodnodige ruimte te laten voor gezond seksueel gedrag van de kinderen.' ◀

Meer info

Sensoa vzw is het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid. Sensoa zet zich in voor een positieve en respectvolle benadering van seksualiteit en seksuele relaties. Meer informatie: www.sensoa.be. Erika Frans is sociaal agoge en gezondheidspsychologe. Zij werkte de laatste 10 jaar bij Sensoa als themaverantwoordelijke voor 'seksueel grensoverschrijdend gedrag'.

Literatuurtips:

- Frans, E., *'Vlaggensysteem. Praten met kinderen en jongeren over seks en seksueel grensoverschrijdend gedrag'*, Leuven, Garant, 2010.
- Van der Doef, S., *'Kleine mensen, grote gevoelens: kinderen en hun seksualiteit'*, Amsterdam, Ploegsma, 1994, 95 p.
- Channah Zwiép, *Kinderen en seksualiteit. Pedagogische begeleiding in de kinderopvang*, Uitgeverij SWP. € 10,90

Mail ons!

Heb je zelf een verrassende, leuke of prangende vraag over jonge kinderen, hun ontwikkeling of de dingen die jij ervaart in de opvang? Stel ze via redactie@kiddo.net. In deze rubriek formuleert onze redactie graag een antwoord!